

8 במאי 2025

לכבוד

תת-ניצב עו"ד אלעזר כהנא

רב-ניצב דני לוי

יועמ"ש משטרת ישראל

מפכ"ל המשטרה

בדוא"ל

שלום רב,

הנדון: הפסקת השימוש בטכניקת חניקה, אחיזת חנק וברך על צוואר

סימוכין: פניית הארגונים מיום 4.11.2021; תשובת המשטרה ונוסח ההנחיה מיום 27.2.2022; פניית הארגונים עם דוגמאות נוספות מיום 31.3.2022; פניית הארגונים בבקשה להבהרת ההנחיה מיום 27.6.2022; פניית הארגונים מיום 15.3.2025; תשובת המשטרה מיום 2.7.2023; פניית הארגונים מיום 1.4.25; תשובת המשטרה מיום 8.5.25

תודה על המענה.

1. בהמשך להתכתבות שבסימוכין, ולאור תגובתכם מיום 8.5.2025, ברצוננו להביע דאגה עמוקה מתוכן התגובה, אשר מתעלם באופן עקבי ונחרץ מהבעיה המהותית העומדת בבסיס פנייתנו. לא מדובר באירועים חריגים, בודדים או חריגה נקודתית מהנהלים, אלא בדפוס פעולה חוזר, מסוכן ומובנה של שימוש באלימות קיצונית, ובפרט בטכניקות חניקה שונות, גם נגד מפגניות ומפגניים. בפועל, תועדו שוב ושוב שוטרים נוקטים בדיוק בפרקטיקות הללו, ובאופן לא מוצדק. המשמעות ברורה: הנחיותיכם אינן נאכפות, אינן מובהרות לשוטרים בשטח, ולמעשה – אינן משמשות לדבר. עצם ההתעקשות להתייחס לתיעוד, לעדויות ולפניות הרבות כ"מקרים פרטניים", היא עצמה חלק מהבעיה, ומהווה התעלמות והימנעות מהתמודדות עם עומק הכשל המערכתי שאנו מציפות שוב ושוב.

2. נשוב ונאמר כי עמימותה של ההנחיה, ובפרט הניסוח: "יש להימנע עד כמה שניתן", אינה עומדת באף רף מקצועי של הנחיה מבצעית, ואינה מגלמת איסור אפקטיבי. מדובר בלשון עמומה, פרוצה, שאינה מחייבת דבר, ומותירה שיקול דעת רחב לשטח – בדיוק מה שמוביל, בפועל, לשימוש חוזר באמצעים אלה גם במצבים שאין בהם כל סכנה.

3. אין צורך להזכיר כי האירועים שאנו מדווחות עליהם אינם מתרחשים במסגרת התמודדות עם חשודים חמושים או עבריינות אלימה, אלא במחאות אזרחיות, שקטות ברובן, של אזרחים ואזרחיות המפעילים את זכותם החוקית לחופש ביטוי ומחאה. השימוש בכוח כה קיצוני בתרחישים אלו פוגע בזכויות יסוד ומהווה הפרה חמורה של החובה לפעול במידתיות.

4. יתרה מכך, האירועים שתועדו בפנייתנו האחרונה מצטרפים לשורת מקרים קודמים שהבאנו בפניכם במהלך השנים האחרונות, וכולם מתארים שימוש בפועל בפרקטיקות של חניקה, אחיזת צוואר או הנחת ברך. כך גם במצבים שבהם אין כל הצדקה חוקית או נסיבתית לכך, ואף במצבים שלא מדובר כלל במעצרים. למרות זאת אתם ממשיכים להתעלם שוב ושוב מהיקף התופעה הפסולה, שעומדת

בניגוד מפורש לרוח ההנחיות שפרסמתם. אין מדובר במקרים בודדים או בשימוש "חריג", אלא בהתנהלות שהפכה לחלק בלתי נפרד משגרת הפעולה של כוחותיכם בהפגנות.

5. לגופו של סעיף 4 – הטענה כי "משטרת ישראל רואה חשיבות רבה בהגנה על מימוש חופש הביטוי" עומדת בסתירה מוחלטת לאירועים המתועדים ולפרקטיקות שהובאו בפניכם. לא ניתן לטעון למחויבות לחופש ביטוי ובאותה עת להצדיק שימוש חוזר בטכניקות של חניקה והפעלת כוח קיצוני נגד מפגינים לא אלימים. השימוש באמצעים הללו – למרות שאינם נלמדים במשטרה כפי שכתבתם מפורשות בהנחיה עצמה – ממשיך להתרחש בפועל, ובכך נוצר פער מסוכן שאסור שיתקיים בין מדיניות מוצהרת לבין התנהלות יומיומית בשטח – פער שאתם נמנעים מלצמצם.

6. **אנו שבות ומתריעות: כל עוד אין איסור ברור, והנחיותיכם ממשיכות לשמר ערפול – אתם נושאים באחריות לא רק לשימוש בכוח אלא גם לתוצאות ההרסניות שלו.**

7. לאור כל האמור, אנו שבות ודורשות:

א. לתקן לאלתר את ההנחיה כך שתיאסר באופן מפורש כל הפעלת לחץ על אזור הצוואר – לרבות חניקה, לפיתת צוואר, והנחת ברך – בכל הקשר של מעצר או פיזור הפגנה, למעט במצבים נדירים וחריגים ביותר של סכנת חיים ממשית ומיידית.

ב. להבהיר לשוטרים בשטח, באמצעים מחייבים ובהכשרות מסודרות, כי כל חריגה מכך מהווה עבירה ועילה להעמדה לדין.

ג. לוודא מנגנוני פיקוח והפקת לקחים, לא רק באמצעות מח"ש, אלא גם ברמה הפיקודית, המנהלתית והמבצעית.

8. נבקש את עמדתכם בפירוט ולגופו של עניין, וחשוב מכך – את פירוט נקיטת הצעדים המעשיים הנדרשים על מנת שנוכל לשקול את צעדינו.

בברכה,

סיון תהל	אלונה קורמן, עו"ד	רחל סהלו	שי אילוק, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח	הוועד נגד עינויים בישראל	אגודת יהודי אתיופיה	הקליניקה לרב תרבותיות ומגוון באוניברסיטה העברית

העתקים:

ניצב חיים סרגרוף, מפקד מחוז תל אביב
ניצב אמיר ארזני, מפקד מחוז ירושלים